

Posudek

Tlustá, Lia: Kurdké ženy a jejich dcery. Bakalářská práce. Fakulta humanitních studií v Praze, Praha 2014, 86 s.

Lia Tlustá předložila k obhajobě velice podnětnou práci o první fázi adaptace kurdkých migrantek na české kulturní prostředí. Orientovala se na kulturní a společenské postoje žen a dívek, které prožívají první měsíce svého dobrovolného a cíleného pobytu v České republice v pobytovém středisku, kde jsou umístěni žadatelé o azyl.

Postoje a přístupy kurdkých žen k normami určenému postavení ženy v kurdké rodině a společnosti a stejně tak jejich názory na emancipační podněty zprostředkované pracovníci pobytového střediska sledovala L. Tlustá z autopsie. Nutno již na tomto místě poznamenat, že pracovala s plným nasazením a nadšením. Svůj ryze badatelský zájem, který netajila, vyvažovala současnou snahou přispět k adaptaci migrantek na české kulturní prostředí. Tento její přístup, daný zastávanou funkcí v pobytovém středisku, neovlivnil ovšem její kritický pohled na probíhající proces adaptace Kurdek. Naopak dovolil zmapovat jak jejich váhání, nesouhlas a odmítání emancipace, tak pozvolnou revizi zažitých norem. Umožnil také zaznamenat podněty, které k této revizi vedly.

Koncepci své práce vybuodovala L. Tlustá podle zvyklosti bakalářských závěrečných prací. V teoretické části seznámila nejprve se základními pojmy, s nimiž pracuje; opřela se o řadu teoretiků: Murphyho, Hofstedeho, Lawlesse (kultura), Herskovitse a Soukupa (enkulturace, socializace), Herskovitse a Hofstedeho (akulturace, kulturní šok), Janskou, Portese, Rumbautu (generační trhlina). Dále se ve zkratce zmínila o názorech na postavení žen v migraci, charakterizovala euroamerickou a českou společnost a seznámila s prostředím pobytového střediska. V samostatné kapitole věnované Kurdům podala stručné informace o jejich rozmístění v Turecku, Iráku, Íránu, v dalších státech, a také v České republice, o jejich postoji náboženství (islámu), o úloze kmene a rodiny v jejich životě. V této pasáži práce citlivě vyzdvihla význam rodinných a kmenových norem jako faktorů, které Kurdy navzájem odlišují. Současně v základních bodech ukázala na charakter genderových vztahů a jejich dopad na socializaci dívek.

Podstata bakalářské práce L. Tlusté však jednoznačně spočívá v dobře provedeném výzkumu a kritické prezentaci dosažených poznatků. Dlouhodobý výzkum L. Tlustá realizovala zúčastněným pozorováním nejrozličnějších rodinných kontaktů, zájmových a volnočasových aktivit, úředních jednání a také návštěv u lékařů. Všechny těchto kontaktních situací se opakovaně zúčastňovala – z pracovní povinnosti i badatelského zájmu. Informace však získávala i nestrukturovanými a polostrukturovanými rozhovory s kurdkými ženami a dívkami (příslušnicemi 12 rodin z Turecka, Sýrie a Iráku). Zejména těmito rozhovory se jí podařilo získat cenné doklady měnících se postojů žen k vlastnímu postavení ve společnosti a v rodině, a to i přes jazykové bariéry.

V pasážích práce, v nichž interpretuje získaná data v terénu, se L. Tlustá pokusila naplnit svůj základní badatelský cíl: popsat genderovou roli Kurdky-matky a Kurdky-dcery v zemi původu a v průběhu azylového řízení, objasnit odlišné chápání lidských práv žen v

kurdské migrantské skupině, odhalit akulturační tlaky a definovat kulturní konflikt, kterým procházejí kurdské ženy a dívky v první fázi své adaptace na české prostředí.

Významným přínosem předložené práce je snaha o důslednou komparaci postojů kurdských vdáných žen a kurdských dívek. Při posuzování odlišných stanovisek (dosažených v průběhu adaptace na české prostředí) vyšla L. Tlustá ze tří pilířů mravního kodexu kurdské ženy: cudnosti, cti vázané na čest rodiny a poslušnosti vůči muži (mužům z rodiny). Z tohoto hlediska hledala odpověď na otázku, jak se vyvíjejí a vzájemně postupně rozlišují názory žen-matek, které zůstávají ukotveny v kurdské imigrační skupině, a dívek-dcer, které vstupují do kontaktů s českými vrstevníky. Zaměřila se zejména na vztah k mužům, na postavení v manželství, na dělbu práce a povinnosti v rodině. Ve všech ohledech shromáždila L. Tlustá jedinečný a cenný materiál.

Přes naznačené nesporné přínosy má předložená práce určité rezervy. Spočívají v určité roztržitosti výkladu, v opakování myšlenek. Upozornit nutno i na nedostatečně korigovaný citační aparát, chybnou interpunkci, která mění smysl vět, na gramatické chyby.

L. Tlustá ve své bakalářské práci prokázala, že si dovede formulovat výzkumnou otázku, shromáždít data k jejímu řešení a tato data hodnověrně interpretovat. Práce vyhovuje požadavkům kladeným na tento typ závěrečných prací a doporučuji ji k obhajobě. Práci hodnotím jako velmi dobrou.

V Praze 18. 9. 2014

Mirjam Moravcová